

Forvarnastefna Bandalags íslenskra skáta.

Forvarnarhlutverk

Fjölmargar íslenskar rannsóknir hafa sýnt að þátttaka unglinga í skipulögðu æskulýðsstarf dregur úr líkum á að börn og ungmenni leiðist út í frávikshegðun. Þau börn og ungmenni sem stunda skipulagt æskulýðsstarf undir handleiðslu fullorðinna skátaforingja eru síður líklegir til að sýna neikvætt atferli en aðrir jafnaldrar þeirra. Skátastarf, líkt og annað skipulagt tómstundastarf í umsjón ábyrgra aðila, er þannig af mörgum talið hafa víðtækt forvarnargildi ekki einungis gegn frávikshegðun, líkt og afbrotum, ofbeldi og vímuefnaneyslu, heldur tengist þátttaka í skátastarfi einnig betri námsárangri, betri líðan, meiri sjálfsvirðingu og jákvæðari sjálfsmynd.

Neysla áfengis, tóbaks eða fíkniefna á aldrei samleið með skátastarfi og vill Bandalags íslenskra skáta efla forvarnahlutverk sitt á eftirfarandi hátt:

A) Setja fram markvissa stefnu

- Hvetja skátafélög til þess að festa í lög sín ákvæði þar sem tekin er einörð afstaða gegn neyslu á áfengi, tóbaki og fíkniefnum.
- Móta sameiginlegar starfsreglur um hvernig tekið skuli á áfengis- og vímuefnanotkun ungs fólks á vettvangi skátahreyfingarinnar og hvernig unnið skuli að forvörnum.
- Gera allt húsnæði sem skátastarf fer fram í þ.m.t. skátaheimili og skátaskála áfengis-, vímuefna- og reyklaus.

B) Stuðla að aukinni og almennari þátttöku barna og ungmenna í skátastarfi

- Hvetja skátafélög til þess vinna markvisst að því að fjölga skátum, m.a. með því að auka fjölbreytni í starfi og tryggja þannig að öll börn og ungmenni fái tækifæri til að stunda starf samræmi við eigin þarfir, getu og áhuga.
- Nýta mannvirki og aðstöðu skátahreyfingarinnar til að festa skátastarf í sessi sem raunhæfan valkost til skemmtunar fyrir börn og ungmenni, t.d. með því að halda opin hús í skátaheimilum, eða efna til annars konar starfs fyrir þessa aldurshópa þar sem áhersla er lögð á að koma til móts við þarfir þeirra fyrir afþreyingu og skemmtun.

Auka þekkingu á skaðsemi áfengis, tóbaks og vímuefna og forvörnum innan hreyfingarinnar

- Gefa út eða á annan hátt tryggja aðgengi að fræðsluefni um skaðsemi áfengis, tóbaks og vímuefna og forvarnir fyrir skátaforingja og skáta og gera fræðslu um þessi málefni að föstum þætti í skátastarfi og í leiðtogþjálfun.
- Fela skátaforingjum að fræða þá skáta sem þeir bera ábyrgð á um áhrif og skaðsemi áfengis, tóbaks og vímuefna á heilbrigði þeirra.
- Hvetja sambandsaðila skátahreyfingarinnar til þess að fjalla um skaðsemi áfengis, tóbaks og vímuefna og forvarnir í málögnum sínum og ritum.

Vímuvarnastefna Bandalags íslenskra skáta

1. Forvarnargildi skátastarfs

Skátahreyfingin gegnir mikilvægu hlutverki í vímuvernum. Rannsóknir á högum barna og ungmenna sýna að þeim ungmennum sem eru virk í skátastarfi, reiðir betur af og neyta síður áfengis og vímuefna en þau sem ekki taka þátt. Bandalag íslenskra skáta vill efla enn frekar vímuvarnargildi skátastarfs með því að taka skýra afstöðu gegn neyslu áfengis og vímuefna í tengslum við starf skáta. Í þessari stefnuýfirlýsingu er talað um áfengis og vímuefnaneyslu og er þá átt við neyslu tóbaks, áfengis og allra ólöglegra vímuefna.

2. Neysla áfengis og vímuefna

Bandalag íslenskra skáta er andvígt allri neyslu áfengis- og vímuefna skáta og annarra er koma starfi með börnum á vegum skátahreyfingarinnar. Bandalag íslenskra skáta veitir ekki áfengi á neinum viðburðum á vegum skátahreyfingarinnar og öll neysla áfengis og vímuefna er bönnuð í skátastarfi og í skátaheimilum, skátaskálum, í útilegum og öðrum ferðum á vegum skáta sem og á skátamótum.

Í undantekningartilvikum er neysla áfengis þó heimil á viðburðum á vegum Bandalag íslenskra skáta s.s. við hátíðarkvöldverði enda séu slíkir viðburðir einungis ætlaðir einstaklingum 20 ára eldri, ekki í húsakynnum skáta og ekki hluti af reglubundnu og hefðbundnu skátastarfi.

Þá er í undantekningartilfellum heimilt að hafa áfengi um hönd í húsakynnum og á svæðum skátahreyfingarinnar enda sé um að ræða viðburð á vegum annarra en skáta og tryggt að ekkert skátastarf sé í húsakynnum eða svæðinu á sama tíma. Gengið skal úr skugga um að ekki sé hætt á að skátar verði varir við áfengisneysluna.

Jafnframt er skátum sem sækja viðburði erlendis sem ætlaðir eru fullorðnum skátum heimil hófleg áfengisneysla enda séu allir þátttakendur ferðarinnar 20 ára eða eldri. Ölvun í skátabúningi er með öllu óheimil.

3. Viðbrögð við neyslu skáta

Bandalag íslenskra skáta munu bregðast sérstaklega við allri neyslu áfengis og vímuefna, skáta í starfi sem eru undir 18 ára aldri. Foreldrar verða undantekningarlaust upplýstir um slíka neyslu.

Varðandi viðbrögð við áfengis og vímuefnaneyslu þeirra sem eru sjálfráða, mun Bandalag íslenskra skáta bregðast við slíkri neyslu, sé hún brot á reglum skáta (sbr. lið 2) og við neyslu sem hefur áhrif á frammistöðu og ímynd skátahreyfingarinnar.

Viðbrögð Bandalags íslenskra skáta við brotum á reglum þessum verða í formi tilmæla

og ábendinga. Skili slík viðbrögð ekki árangri getur komið til tímabundinnar brottvísunar úr skátastarfi.

Viðbrögð Bandalags íslenskra skáta munu samt sem áður ávallt mótast af vilja til að aðstoða skátann við að laga sig að reglunum og að hann haldi áfram að starfa innan skátahreyfingarinnar. Sjá nánar meðfylgjandi *verklagsreglur vegna vanda sem tengist áfengi eða öðrum vímuefnum*

4. Hlutverk skátaforingja

Skátaforingjar skulu starfa eftir vímuvarnastefnu Bandalags íslenskra skáta, þar með talið að bregðast við áfengis og vímuefnaneyslu á viðeigandi hátt.

Bandalags íslenskra skáta munu sjá skátaforingjum fyrir fræðsluefni um áhrif áfengis og vímuefnaneyslu á ástundun og frammistöðu í skátastarfi sem og á einkalíf skátans.

Skátaforingjar skulu framfylgja stefnu Bandalags íslenskra skáta varðandi samstarf við foreldra og aðra aðila sem sinna málefnum barna og unglunga.

5. Samstarf við foreldra

Bandalags íslenskra skáta munu upplýsa foreldra um stefnu Bandalags íslenskra skáta í áfengis og vímuvörnum.

Bandalags íslenskra skáta munu standa að góðu samstarfi við foreldra skáta með fræðslu um neikvæð áhrif áfengis og vímuefna.

Bandalags íslenskra skáta munu starfa náið með fagfólki í áfengis og vímuvörnum og hafa samráð við foreldra, þurfi að taka á neysluvandamáli skáta undir sjálfræðisaldri.

6. Samstarf við aðra aðila sem sinna málefnum barna og unglunga.

Bandalags íslenskra skáta munu hafa náið samstarf við þá aðila sem sinna tólmundastarfi barna og unglunga.

Bandalags íslenskra skáta muna hafa náið samstarf við fagaðila sem sinna börnum og unglingum, fá frá þeim fræðsluefni og hafa samráð um einstaklinga í áhættuhópi.

Verklagsreglur vegna vanda sem tengist áfengi eða öðrum vímuefnum

A) Ef grunur leikur á því að skáti undir 18 ára aldri sé undir áhrifum áfengis eða vímuefna í skátastarfi:

1. Félagsforingi eða æðstráðandi í það sinn hefur samband við foreldra/forráðamenn og skátamiðstöðina.
2. Félagsforingi tilkynnir málið til Barnaverndarnefndar og kallar fulltrúa Barnaverndarnefndar á staðinn ef ástæða er til.
3. Félagsforingi ákveður, í samráði við foreldra/forráðamenn og fulltrúa Barnaverndarnefndar, hvort vísa eigi skáta tímabundið úr skátastarfi á meðan málið er óútkljáð.
4. Fulltrúi Barnaverndarnefndar kannar áhættuhegðun barnsins í samráði við foreldra.
5. Félagsforingi, foreldrar/forráðamenn og fulltrúi Barnaverndarnefndar finna viðeigandi úrræði fyrir skáta.
6. Ef ágreiningur kemur upp milli foreldra/forráðamanna og skátafélags varðandi vinnslu málsins skal leita til skátamiðstöðvarinnar.

B) Ef grunur leikur á því að skáti yfir 18 ára aldri sé undir áhrifum áfengis eða vímuefna í skátastarfi:

1. Félagsforingi eða æðstráðandi í það sinn hefur samband við skátamiðstöðina.
3. Félagsforingi ákveður, í samráði við skátamiðstöðina hvort vísa eigi skáta tímabundið úr skátastarfi á meðan málið er óútkljáð.
5. Félagsforingi og fulltrúi skátamiðstöðvarinnar finna viðeigandi úrræði fyrir skáta.
6. Ef ágreiningur kemur upp milli viðeigandi skáta og skátafélags varðandi vinnslu málsins skal leita til skátamiðstöðvarinnar.

C) Ef grunur er um að skáti hafi áfengi eða vímuefni undir höndum, dreifi eða selji í skátastarfi eða á viðburði á vegum skáta.

- 1.Félagsforingi tilkynnir málið til lögreglu og skátamiðstöðvarinnar.
- 2.Félagsforingi hefur samband við foreldra/forráðamenn ef skáti er undir 18 ára aldri eftir samráð við lögreglu.
- 3.Félagsforingi tilkynnir málið til fulltrúa Barnaverndarnefndar ef skáti er undir 18 ára aldri.
- 4.Félagsforingi grípur til tímabundinnar brottvikningar skáta.
- 5.Lögregla rannsakar málið.

Um framhald máls fer samkvæmt niðurstöðu lögreglurannsóknar.

Ef lögreglurannsókn leiðir í ljós að um minniháttar mál sé að ræða fer framhald þess samkvæmt leið A eða B í verklagsreglum.

Ef lögreglurannsókn leiðir í ljós að um alvarlegt lögbrot hafi verið að ræða er viðkomandi vikið úr skátastarfi.

Allur ferill máls skal skráður formlega og undantekningarlaust.

Samþykkt á stjórnarfundum BÍS 16. september 2015